

Egységesített, kompetenciaközpontú írásbeli
érettségi vizsga/érettségi és diplomavizsga

2022. szeptember 28.

Magyar

Magyarázatok és megoldási javaslatok

1. téma/1. feladat

Téma:	Irodalom – művészet – kultúra
Feladat címe:	Petőfi Sándor: <i>Minek nevezzetek?</i>
Szövegtípus:	értelmezés
Szavak száma:	405–495
Szituáció:	–
Szövegalkotási műveletek, amelyek a szövegtípusnak megfelelően végzendők el:	érvelés, leírás, magyarázat, rekapituláció
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója:	A vers öt versszaka úgy jelenik meg, mint öt próbálkozás a feleség leírására. A költő az egyes versszakok elején kifejezi bizakodását, a végén a kétségbeesését, hogy nem tudja érzelmének minőségét és mértékét érzékeltetni. Végül az „Édes szép ifju (sic) kedvesem” megszólítással jut el a célhoz.
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Foglalja össze ...!	<i>Lásd fent.</i>
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Elemesse ...!	<ul style="list-style-type: none"> ■ öt, strófánként tíz sorból álló versszak ■ nincs rím, időmértékes verselésű, a szótagszám változó – érzelmi kitörések kifejezője ■ a cím témajelölő, egyúttal a vers kezdő sora ■ minden versszak első és zárósora azonos ■ metaforák: pl. szem = csillag; tekintet = szelíd galamb; hang = tavasz üzenete, csalogány; ajkak = lángoló rubintkő; hitves = boldogság édesanyja, képzelet tündérleánya, ragyogó valóság, kincs stb. ■ ezek részben egyúttal jelzős szerkezetek és halmozások: „Édes szép ifju (sic) hitvesem”, „merengő szemek esti csillaga” ■ mindegyik versszak egy kis keretbe foglalt metafora ■ mindegyik versszak egy többszörösen összetett mondat
Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Vizsgálja meg ...!	<ul style="list-style-type: none"> ■ nagy, hullámzó érzelmek ■ hangneme szenvedélyes ■ kifejezi, hogy a szeretete olyan erős, hogy lehetetlennek találja szavakkal megfogalmazni ■ az egyes jellemzők, testrészek megnevezése után (szemei, tekintete, hangja, ajkai) az 5. versszakban nevezi meg a költő az imádott személyt, itt derül ki, hogy a feleségéről van szó ■ a „hitvesem” szó különösen bensőséges – a „hit” és „hűség” jelentése van benne <p><i>Egyéni megoldások.</i></p>

Megoldási lehetőségek a 4. feladathoz: Fejtse ki ...!	<i>Egyéni megoldások.</i>
---	---------------------------

1. téma/2. feladat

Téma:	Irodalom – művészet – kultúra
Feladat címe:	Válságban a műveltség?
Szövegtípus:	olvasói levél
Szavak száma:	315–385
Szituáció:	<u>helyzet:</u> saját tapasztalatokra építve szól hozzá az újságcikk bizonyos pontjaihoz <u>szerep:</u> olvasó <u>címzettek:</u> az újság szerkesztősége, ill. olvasói
Szövegalkotási műveletek, amelyek a szövegtípusnak megfelelően végzendők el:	értékelés, érvelés, leírás, magyarázat, rekapituláció
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója:	<p>A szöveg a művelődés és műveltség fogalmáról szól. A <i>Magyar Nemzet</i> című újság Kerekasztalánál egy filozófus, egy tudománytörténész és egy iskolaigazgató arról beszél, mit jelent a műveltség manapság, mennyire változtak az értékek és ismeretek az évszázadokon át, és mi az iskola és a tanárok szerepe a művelődésben.</p> <p>Fontos kijelentések:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ nehéz meghatározni, mely ismereteknek kellene maradniuk ■ mindig voltak időszakok, amelyekben nem adtak tovább bizonyos ismereteket ■ mindegyik korból származnak klasszikusnak tartott művek, de az utolsó száz évből nem ■ manapság a természettudományi ismeretek már nem számítanak az általános műveltséghez ■ nem megfelelő emberek válnak példaképpé: Magyarországon nem került a hírekbe az a tény, hogy a 90-es években fontos szerepet játszott két magyar az első Mars-szonda leszállásában – inkább egy táncdalénekes vagy valóságshow-szereplő lesz híres ■ az állandóan érkező újdonságok miatt egyre fontosabb a tanárok szerepe: válasszák ki okosan a tananyagot, tegyék érdekessé a diákok számára ■ meg kell érteni, hogy a művelődés fáradtsággal jár ■ manapság, a „gyors képek” korszakában fontos lenne a lélek mélyítése és a gondolatok gazdagítása ■ a modern (elektronikus) eszközök sokat segíthetnek a tanulásban, okosan kellene őket használni ■ manapság gyenge a diákok szövegértése, főleg azért, mert az iskolában túl keveset kell olvasniuk

Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Nevezze meg ...!	<i>A tanuló a cikk kijelentései közül azokat emeli ki, amelyekre ki akar térni az olvasói levélben.</i>
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Hozza összefüggésbe ...!	<i>Egyéni megoldások.</i>
Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Foglaljon állást ...!	<i>Egyéni megoldások.</i>

2. téma/1. feladat

Téma:	Gyerekvilág
Feladat címe:	Meg lehet védeni a gyerekeket az influenzerek hatásaitól?
Szövegtípus:	értekező fogalmazás
Szavak száma:	405–495
Szituáció:	–
Szövegalkotási műveletek, amelyek a szövegtípusnak megfelelően végzendők el:	értékelés, érvelés, leírás, magyarázat, rekapituláció
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója:	Az internetes véleményvezérek, akik nagymértékben befolyásolják fiataljaink gondolkodását és értékrendjét, sok szülőben félelmet keltenek. Azonban az influenzerek a jó és fontos ügyek nagykövetei is lehetnek. A fiataloknak szükségük van példaképekre, az influenzerek megjelenésével kitágult a lehetséges példaképek köre. Nem mindegy azonban, kit követnek a fiatalok. Ennek a problémának a megoldása a szülőkre feladatot ró. Az eredményesség érdekében a szülőknek meg kell ismerniük az influenzert, őszinte családi beszélgetések segíthetik a gyerek-szülő megértést.
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Mutassa be ...!	<i>Lásd fent.</i>
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Értelmezze ...!	Az influenzerek megjelenésének <ul style="list-style-type: none"> ■ pozitívumai: <ul style="list-style-type: none"> – fontos ügyekre hívják fel a figyelmet – segítségnyújtásra kérnek fel ■ negatívumai: <ul style="list-style-type: none"> – erős befolyást gyakorolnak a fiatalokra – értékrendjük néha megkérdőjelezhető – a fiatalok kiforratlan személyiségét negatív irányba befolyásolják
Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Fejtse ki ...!	<i>Egyéni megoldások</i> <ul style="list-style-type: none"> ■ <i>lényegre törő és hiteles érvelés</i> ■ <i>ellenérvek bevonása</i> ■ <i>a gondolatok önálló továbbvitele</i>

2. téma/2. feladat

Téma:	Gyerekvilág
Feladat címe:	Szolgálják-e a mai játékok a gyermek fejlődését?
Szövegtípus:	olvasói levél
Szavak száma:	315–385
Szituáció:	<u>helyzet:</u> saját tapasztalatokra építve szól hozzá a cikk bizonyos pontjaihoz <u>szerep:</u> olvasó <u>címzettek:</u> a <i>csaladivilag.hu</i> szerkesztősége és gyermekek iránt érdeklődő olvasók
Szövegalkotási műveletek, amelyek a szövegtípusnak megfelelően végzendők el:	értékelés, érvelés, leírás, magyarázat, rekapituláció
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója:	<ul style="list-style-type: none"> ■ a gyermekek különböző életkorban különböző játékokkal és játékokat játszanak ■ a játéknak szerepe van a gyermek szociális, fizikai és kognitív fejlődésében ■ a játékon keresztül elsajátított készségekből az iskolai előmenetelben és felnőttkorban is profitálhatnak a gyermekek ■ a játék számos területen fejleszti a gyermekek készségeit
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Nevezze meg ...!	A szöveg főbb gondolatai: <i>lásd fent.</i> <i>A vizsgázó ezek közül azokat emeli ki, amelyekre ki akar térni az olvasói levélben.</i>
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Értelmezze ...!	<ul style="list-style-type: none"> ■ a játék fejleszti a kommunikációs készségeket, a szókincset, a problémamegoldó készséget ■ a kapcsolatteremtő képességeket is pozitívan befolyásolja, a csapatjáték örömeire ösztönöz ■ a mozgásfejlődést és a koncentrációs képességet is elősegíti és javítja <p><i>Egyéni megoldások.</i></p>
Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Foglaljon állást ...!	<i>Egyéni megoldások lehetségesek, például egyetértés vagy ellenvélemény.</i>

3. téma/1. feladat

Téma:	Pályaválasztás
Feladat címe:	Terjed a távmunka
Szövegtípus:	elemzés
Szavak száma:	360–440
Szituáció:	–
Szövegalkotási műveletek, amelyek a szövegtípusnak megfelelően végzendők el:	leírás, magyarázat, rekapituláció
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója:	<ul style="list-style-type: none"> ■ elterjed a távmunka a szellemi munkák körében ■ ez az informatika terjedésének köszönhető ■ számos előnye van: nyugodt munkakörülmények, kevesebb stressz, nincs ingázás, családi élettel jobban összeegyeztethető, nagyobb autonómia, jobb jövedelem ■ a veszélyeiről és hátrányos oldalairól sem szabad megfeledkezni: elmagányosodás, kevés mozgás, túlmunka esélye
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Foglalja össze ...!	<i>Lásd fent.</i>
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Vizsgálja meg ...!	<p><u>felépítés:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ bevezetés: a téma bemutatása, az információk beszerzésének módja (informatikusokat kérdezett meg a szerző) ■ fő rész: <ul style="list-style-type: none"> – a távmunka jelenlegi helyzetének ismertetése – kérdések felvetése, amelyeknek utánajárt a szerző – négy alcím alatt különböző hosszúságú bekezdések: a fogalmak (távmunka, szabadúszó) definíciója, az előnyök, a nyugalom hatása, a hátrányok – mindegyik bekezdés több pontot megad a szakemberek véleményére hivatkozva ■ befejezés: <ul style="list-style-type: none"> – összefoglalva az előnyök vannak túlsúlyban, amit tényként fogalmaz meg a szerző a beszélgetések tanulságát levonva <p><u>stílus:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ bevezetés: a téma bemutatása, az információk beszerzésének módja ■ idegen szavak használata (designerek, szoftver, flow) a témából következik

	<ul style="list-style-type: none"> ■ sok kérdés a kételkedést kifejező szavakkal (vajon, tényleg), tagadó kérdések („Nem megy a minőség és munka rovására a sok szabadság?”) ■ tárgyilagos stílus a fogalmak (távmunka, szabadúszó) magyarázatánál ■ hivatkozás a vélemények eredetére – a hitelesség indoklása: „sikertült néhányukkal hosszabban is elbeszélgetnem” ■ többszörösen összetett mondatok ■ felsorolások <p>a vélemény továbbadásának eszközei: (függő beszéd)</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ „egyöntetű vélemény volt, ...” ■ „az általam megkérdezett informatikusok mindegyike arról számolt be, hogy ...” ■ „... felsoroltak beszélgetőpartnereim” ■ „... a beszélgetések alapján ...”
<p>Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Ítéld meg ...!</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ a beszélgetőpartnerektől kapott információkra, véleményekre épít a szerző ■ saját tapasztalatokról számoltak be a megkérdezett informatikusok <p><i>Egyéni megoldási lehetőségek.</i></p>

3. téma/2. feladat

Téma:	Pályaválasztás
Feladat címe:	Mi legyenek?
Szövegtípus:	beszéd
Szavak száma:	360–440
Szituáció:	<u>helyzet:</u> szónokversenyen szól fiatalokhoz, a pályaválasztáshoz ad segítséget <u>szerep:</u> szónok <u>címzettek:</u> zsűri és diáktársak
Szövegalkotási műveletek, amelyek a szövegtípusnak megfelelően végzendők el:	érvelés, leírás, magyarázat, rekapituláció
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója:	A jövőben a munkaerőpiac átalakul. Szakemberhiány várható. Érett-ségit szerezni érdemes, de nem kell mindenáron diplomát szerezni, az érdeklődésnek és képességeknek megfelelő pálya választása a lényeg.
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Nevezze meg ...!	Keresett foglalkozások lehetnek: <ul style="list-style-type: none"> ■ tanító, tanár ■ szoftverfejlesztő mérnök ■ piackutató és marketingspecialista ■ pénzügyi tanácsadó ■ közösségimédia-manager Szükség lesz olyan szakmákra is, amelyekhez nem kell diploma.
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Magyarázza meg ...!	A szakmai képzés előnyei: <ul style="list-style-type: none"> ■ rövidebb ideig tartó tanulmányok ■ gyorsabban elért anyagi függetlenség és önállóság A szakmai képzés hátránya: <ul style="list-style-type: none"> ■ a diplomásokénál 30-50%-kal kevesebb lehet a jövedelem A felsőfokú tanulmányok előnyei: <ul style="list-style-type: none"> ■ gyorsabb előrelépés a karrierben ■ magasabb szintű pálya lehetősége ■ magasabb szintű általános műveltség elérése ■ magasabb átlagkereset ■ nagyobb társadalmi elismerés A felsőfokú tanulmányok hátrányai: <ul style="list-style-type: none"> ■ hosszabb ideig tartó képzés ■ több erőfeszítést igényel a diploma megszerzése ■ 25-30 éves korban válik keresővé a diplomás

	<p>Mindkettőre érvényes:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ az egyén személyisége döntő ■ nincs garancia az elhelyezkedésre <p><i>Egyéni megoldások az egyes pontok kidolgozásánál.</i></p>
Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Indokolja meg ...!	<p><i>Egyéni megoldások, lehetséges hozzászólás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ érvek a diploma mellett ■ <i>ellenvélemény: diplomához nem kötött szakmák előnyben részesítése</i> <p><i>További szakmákra tett javaslatok is elfogadhatóak.</i></p>